

BEKÜLDÖTT KÖNYVEK

A KÜLÜGYI SZEMLE SZEPTEMBERI KÖTETE. Renkívül gazdag és időszéri tartalommal jelent meg a Magyar Külügyi Társaság kiadásában és dr. Baross Drucker György szerkesztésében a *Külügyi Szemle* szeptemberi száma. Az első cikket „*Hadicélok-békecélok*” címen dr. Lutter János egyetemi m. tanár írta. A románbarát Seton Watson angol professzor „*Erdély: egy kulcskérdés*” című legújabb megjelent művéről dr. Gál István publicista külön cikkben számol be. A *dél-szláv válságról* a legújabb fejlemények alapján Remetei értekezik, míg „*A nem védeltelmezett városok bombázása*” címen dr. Auer Pál ügyvéd, nemzetközi jogi író írt mélyenszántó rendkívül időszéri nemzetközi jogi tanulmányt. A *háború utáni nemzetközi együttműködésre* vonatkozó angol-amerikai elgondolásokot dr. Csonka János ismerteti, míg „*Az u. n. háborús bűnösök felelősségrevonásának kérdéséhez*” címen dr. Polzovics Iván egyetemi m. tanár írt időszéri tanulmányt. Dr. Vaska Gyula a legújabb külföldi adatok alapján a *nemzetközi nevelésügy háború utáni rendezéséről* írt. A tanulmányok sorát dr. Varga István egyetemi tanárnak „*Közvéleménykutató Amerikában*” címen írt tanulmánya zárja be.

A *Külügyi Szemle* rovatai ezalkalommal is rendkívül időszériek és gazdagok. A *Külpolitikai Szemle* az utolsó hetek drámai fordulatokban gazdag eseményeiről számol be, a *Nemzetközi Jogi Szemle* Island nemzetközi helyzetét és az angol diplomáciában tervbe vett reformokat ismerteti. Ez alkalommal is gazdag anyagot tartalmaz a *Külügyi Szemle* kisebbségi rovata, míg a *Világ gazdasági Szemle* az általános helyzetéről, a háború utáni tervekről, az amerikai nemzeti jövedelemről, a háborús német bankpolitikáról a francia kibocsájtási piacról stb. számol be. Rendkívül gazdag anyagot tartalmaz a *Nemzetközi Okmánytár* is, így hozza XIII. Pius pápa legújabb beszédeit, svájc és török államferfiak megnyilatkozásait, az olasz király kiáltványát és Badoglio tábornagy felhívását a fasiszta rendszer likvidálásával kapcsolatban stb. Az *Irodalmi Szemle* a külpolitika körébe vágó legújabb hazai és külföldi irodalom műveiről számol be. Végül megemlékezik a *Külügyi Szemle* az új külügyminiszteréről, Ghyczy Jenőről és a debreceni Nyári

Egyetem keretében legutóbb megartott Balkán-Hétről. A *Külügyi Szemle* évi előfizetési díja 20.— P. Mutatványszámot készséggel küld a kiadóhivatall: Budapest-Országház.

A KÁRPÁTMEDENCÉ szeptemberi számában értékes tanulmányokat olvashatunk a középitkezesekről, Erdély gazdasági életéről, a társadalomszervezés jelentőségéről, a közosság és szabadság kérdéséről, a magyar agrárértékesítés történetéről, az új Európa elméletéről, a magyar birodalmi gondolat helyes értelmezéséről, úgyszintén javaslatot mezőgazdaságunk tehermentesítéséről. A tartalmas számot bő és változatos magyar és külföldi figyező, világgazdasági szemle lapszemle és könyvismertetés egészíti ki. A Kárpátmedence szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, IV., gr. Károlyi-u. 22. II. em. Telefon: 383-157.

BERTRAND LOUIS: SPANYOLORSZÁG TÖRTÉNETE. Budapest (Athenaeum) 1943. Amilyen kevésbé ismert a nagyközönség előtt Spanyolország története, éppoly drámai, izgalmas és fordulatokban gazdag. Egy-egy alakja és fejezete tüzes csóvaként rémlik föl előttünk a sűrű spanyol éjszakából: Cid, II. Fülöp, Katolikus Izabella; az inkvizíció, a konkvisztádorok kora, a zsidók kiűzése...

Louis Bertrand könyve pompás írói eszközökkel, mély történeti szemlélettel, latin világossággal és délies színgazdagsággal tárja elénk azt a roppant ezeréves színjátékot, ami a spanyol történelem. Az arab kalifátusok zürzavaros korából átvezet a tündöklő spanyol renaissance-ba, Spanyolország, világ hatalmi helyzetének fénykorában, s a hanyatlás korán át a XIX. század zürzavarába. Kinyomozza azokat az okokat, amelyek a mai bomláshoz és testvérháborúhoz vezettek s a függelék a napjainkban folyó véres háborút s vezetőit is pártatlan hűséggel mutatja be.

A mű kitűnő írója 1866-ban született s kezdetben nagyrészt afrikai és spanyoltárgyú regényeivel keltett feltűnést. Később a nagy afrikai szent, Szent Ágoston remek életrajzát írta meg, majd irodalmi és történeti tanulmányaiért az Akadémia is halhatatlanjai sorába választotta. Legkiválóbb történeti munkája a *Spanyolország története*

SAVELLI AGOSTINO: ITÁLIA TÖRTÉNETE. Budapest (Athenaum) 1943. Az egész ismert világot magába foglaló roppant római civilizáció bukása, gladiátorcsászárok vetélkedése a hatalom roncsain, határok gátszakadása, barbárok özöne, az antik tudat kilobbanása, az éjszaka s a zürzavaros táruznak szemünk elé ebben a könyvben. Aztán a lassú derengés, a keresztény új kultúra, a feudalizmus, a reneszansz, városállamok, a zsarnokság aolli felszabadulás harcai, s végül az egységes Olaszország megteremtése. Ez Itália történet: és egyben az egész civilizáció fejlődésének lélekzetelállító, izgalmas futama. Elképzelní sem lehet érdekfeszítőbb és öneszmélésre készítőbb könyvet ennél a múltól melynek bonyolult, óriási anyaga eleven élménnyé válik Agostino Savelli, a kiváló olasz történetíró mesteri tolla alatt. A testvéríen érző olasz népnek élettörténetét ismerni illik minden művelt magyarnak, de ezenfelül érdemes is megismerkedni, mert a történelem nagy lélekzetvétélét hallhatjuk ki belőle.

SCHNEIDER REINHOLD: LAS CASAS ÉS A CSÁSZÁR. Budapest (Athenaum) 1943. Ahogy a XV. század képét Gobineau öntötte számunkra felédhetetlenül költői képekbe, e mű szerzője most a XVI. század két Spanyolországáról, az újról és a régiről ad remekbékészült történelmi miniatúrt. A művészi tömörítés valóságos bravúrja, ahogy néhány történelmi hitelességű, drámai jelenetben összesűrítve feddi a spanyol világbirodalom bukásának igazi okait. Azokról a spanyolokról szól ez a könyv, akik a kereszt nevében hajóztak át Amerikába, de közben megfélekedtek igazi hivatásukról és az arany örvöngő rab-szolgái lettek. Arannyal telt hajók kötődtek ki az európai spanyol kikötőkben és az óháza mégis minden rablott aranytömeeggel szegényebb lett, mert lovagjai közben csárulták Spanyolország missziós hivatását, az egész kereszténységet meggyalázták tetteikkel és aláásták a leggazdagabb világbirodalom jövőjét. Egyedül Las Casas atya látja előre a birodalom bukását és ezért kerül összeütközésbe V. Ká-

rolly császárral. A világtörténelem legtragikusabb feszültségű drámája feszíti ennek a regénynek lapjait, amely ma aktuálisabb, mint valaha. Arról beszél, mikor és meddig van joga egy népnek a világuralomra.

SOÓS LÁSZLÓ: TENGEREK KALKALANDORAI. Budapest (Athenaum) 1943. Tengerek kalandorai a vitorláshajók, melyekre felröppen a halálfejes kalózlöbögő. A mai ember számára a kalózvölgy a vad és valószínűtlen romantikát testesíti meg, része a történelemnek, alakító ereje a világ képének. Észak-Afrika, az Antillák. évszázadokon át kalózkok birodalma volt, a nagy kereskedővárosok, a Hanza vagy Velence hosszú és véres küzdelemben védte meg a kalózokkal szemben kereskedelme biztonságát, a tenger későbbi nagyhatalmai is kalózflotákra harcoltak egymás ellen. Háborúszag, rablás, vér kíséerte a kalózkok útját, de kapzsiságon, kegyetlenségen és gonosz indulatokon át az emberi lélek örök kíváncsisága, szép, kalandos ösztöne is sokszor csak a kalózkok világán át találta meg kielézési formáit s végelemzésben felbecsülhetetlen földrajzi és néprajzi ismeretekkel gyarapította tudásunkat. Alig van a történelemnek, de az emberi léleknek is érdekesebb títka, mint az, amely a legszabadabb, legkalandosabb és legveszélyesebb emberi életforma: a kalózkodás mögött húzódik meg s ennek a kérdésnek aligha lehet hübb és érdekesebb összefoglalása, mint Soós László könyve. Nemcsak a kalózságnak színes és mozgalmas történetét írja meg, nemcsak a leghíresebb kalózvezérek alakjaival: Störtebeckerrel, Cheireddin Barbarossával, Lolonoisval, Margannal, Koxingával, Avery kapitánnyal ismerttet meg, de az emberi lélek mélységeit, a kalandvágyat, a veszélyes élet izgalmát sikerült éies és magávalragadó képben megmutatnia. Könyve az életrajzok és a kalandos történetek érdekességét egyesíti a történelem pompás ismeretével, olyan sodra van, mint egy regénynek, népszerű-tudományos irodalmunk régen gyarapodott ilyen pompás olvasmánnyal.